



Ministerstvo životního prostředí



V POODŘÍ TO ŽIJE

**Závěrečný seminář projektu LIFE Osmoderma 2017
Ochrana páchníka hnědého v EVL Poodří**

**Nová Horka
18. května 2022**



Chráníme naše životní prostředí.

Páchník hnědý v Poodří

Petr Kočárek
Ostravská Univerzita



Chráníme naše životní prostředí.

Obsah prezentace:

- představení páchníka hnědého, jeho biologie a ekologie
- význam druhu, důvody jeho ohrožení a ochrany
- výskyt páchníka v Poodří
- metody monitoringu a jeho praktická realizace v rámci LIFE
- zhodnocení dopadu projektových aktivit

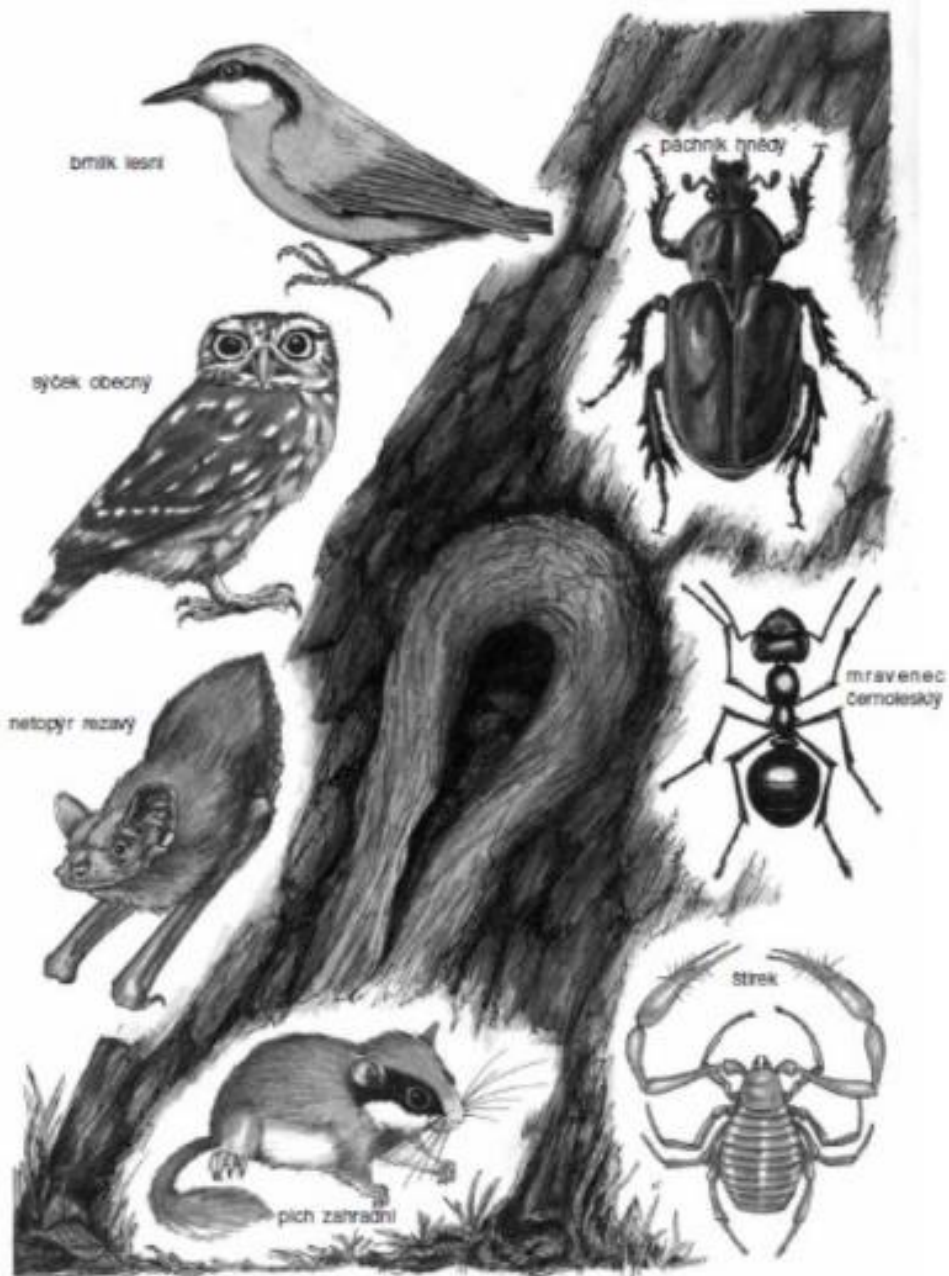
Osmoderma barnabita (=eremita)



páchník hnědý nežije
v dutých stromech **sám**



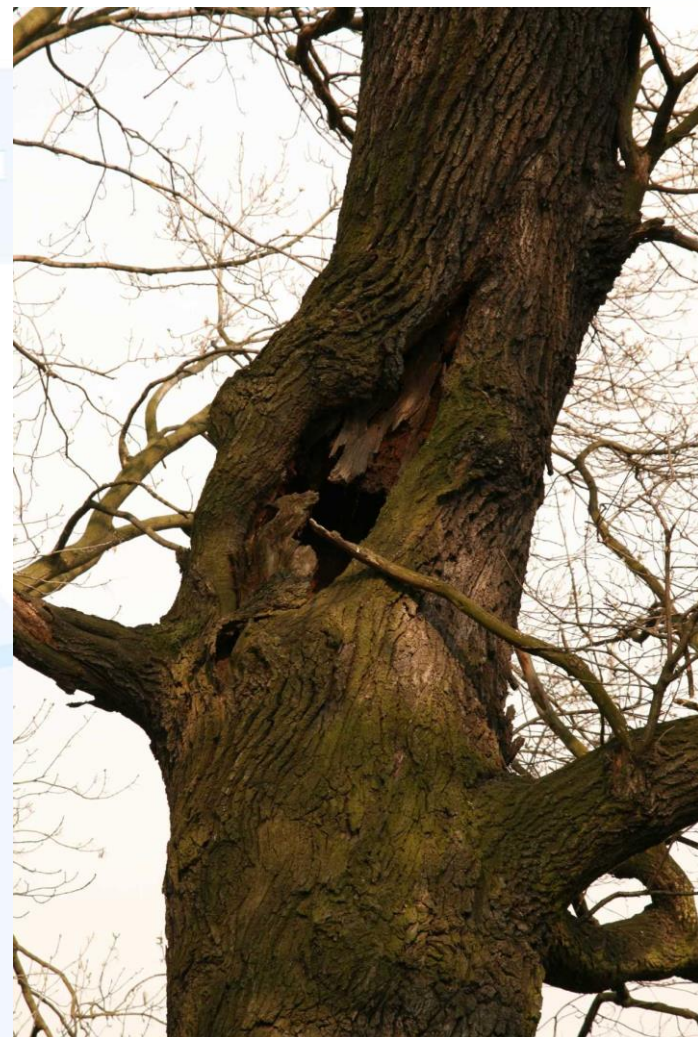
deštníkový druh
umbrella species



Chráníme naše životní prostředí.

Páchník hnědý potřebuje

- duté listnaté stromy různých druhů
- má vysoké nároky na typ dutiny
- přiměřená vlhkost, přiměřený osvit
- stabilní mikroklima



Chráníme naše životní prostředí.

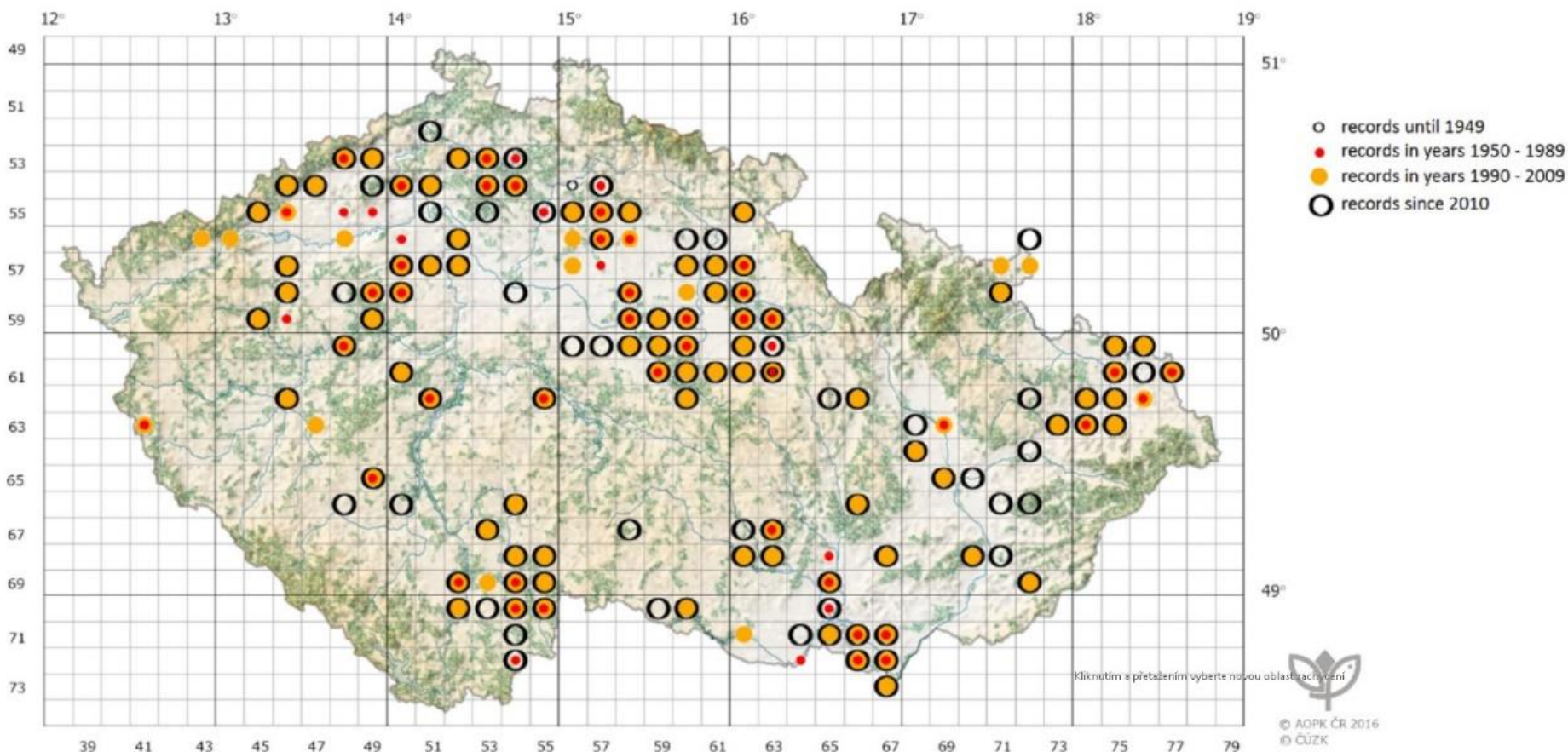
Páchník hnědý má

vysoké nároky na věkovou a prostorovou strukturu porostu z důvodu nízké pohyblivosti a věrnosti optimálnímu stanovišti



Chráníme naše životní prostředí.

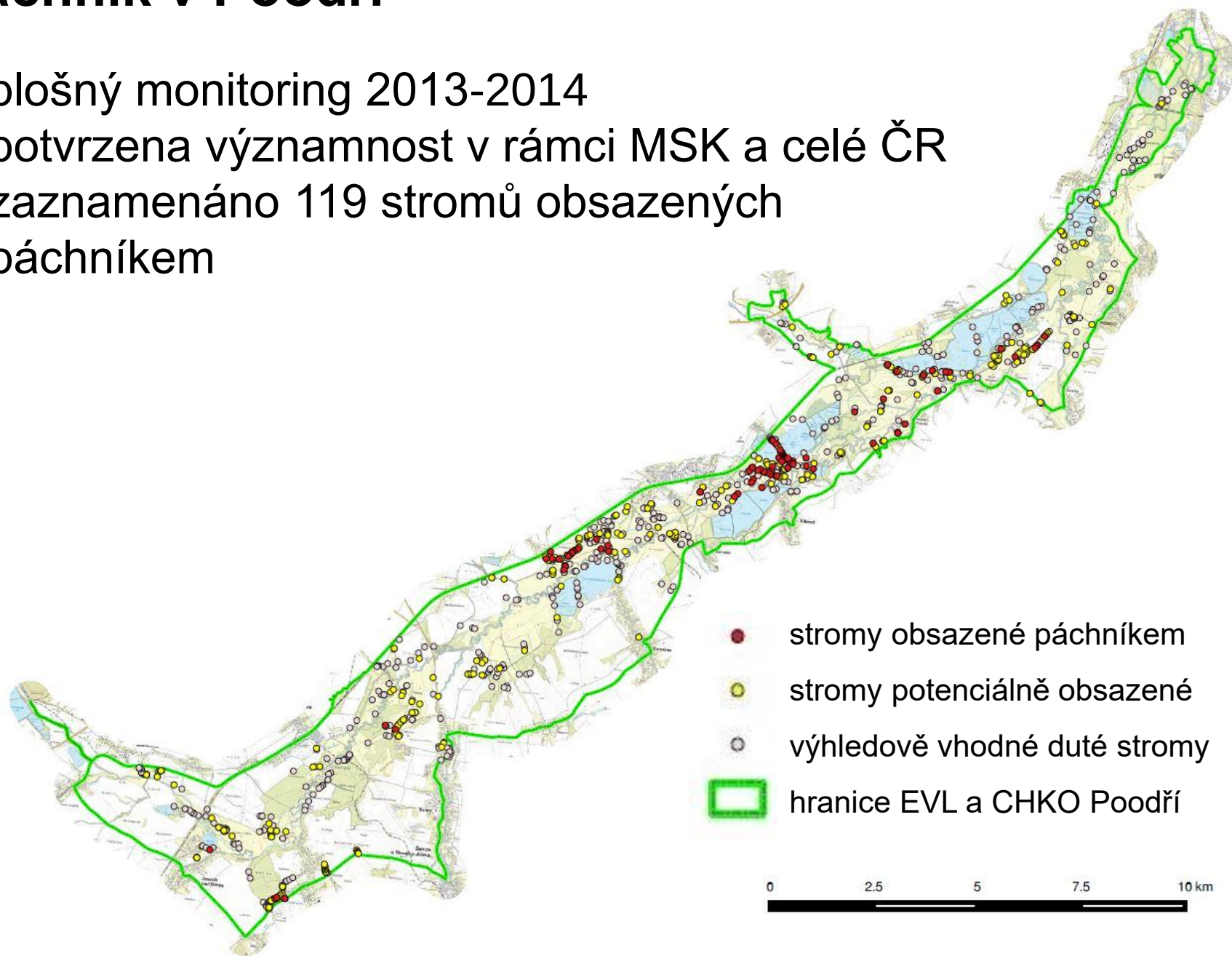
Páchník je vzácný a vyskytuje se lokálně



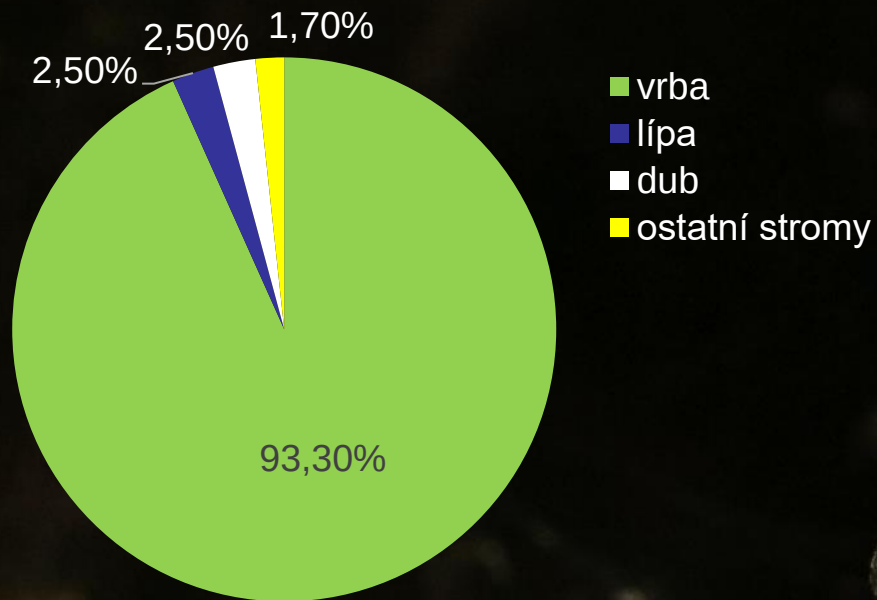
Chráníme naše životní prostředí.

Páchník v Poodří

- plošný monitoring 2013-2014
- potvrzena významnost v rámci MSK a celé ČR
- zaznamenáno 119 stromů obsazených páchníkem



Hostitelské stromy *Osmoderma barnabita* v Poodří





Ohrožení:

1. izolovanost populací a vhodných biotopů
2. upuštění od tradičního managementu, zejména ořezu hlavatých vrb
3. odstraňování dutých stromů (bezpečnostní a jiné důvody)
4. invaze jmelí



pro trvalé udržení páchníka v Poodří je nezbytný aktivní management

Monitoring páchníka hnědého

1. páchníci žijí velmi skrytě a pozorovat brouka je vzácná událost
2. larvy žijí hluboko v dutých kmenech a pátrání po nich poškozuje biotop



Monitorovací metody musí být efektivní, ale ne destruktivní!

Určování podle trusu



Osmoderma barnabita

X



Protætia marmorata

Kategorizace dutých stromů z hlediska významu pro páchníka hnědého:

1. Strom je prokazatelně obsazený páchníkem hnědým

- dospělí brouci, larvy, zbytky imag, zápach, trus larev starších instarů

2. Výskyt páchníka hnědého pravděpodobný, ale neprokázaný

- přítomnost trusu, ale mladších instarů (nejistá identifikace)

3. Dutiny vhodné pro páchníka, ale bez pobytových znaků



Monitoring páchníka hnědého pro účely LIFE projektu Osmoderma

**povinnost vyhodnocení dopadu projektových
aktivit na předmět ochrany**

avšak nelze kvantifikovat velikost lokální populace ani počty jedinců
obývajících dutiny



prováděný monitoring byl založen na vyhodnocování
dopadu projektových aktivit na biotop páchníka hnědého

Survey123 for ArcGIS

Smarter Forms, Smarter Decisions



Otázky:

1. vliv zásahu na kvalitu dutiny
2. vliv zásahu na životnost stromu
3. vliv zásahu na okolí stromu

Posouzení každého dutého stromu před zásahem a sezónu po zásahu pomocí ESRI Survey 123

Výsledky monitoringu

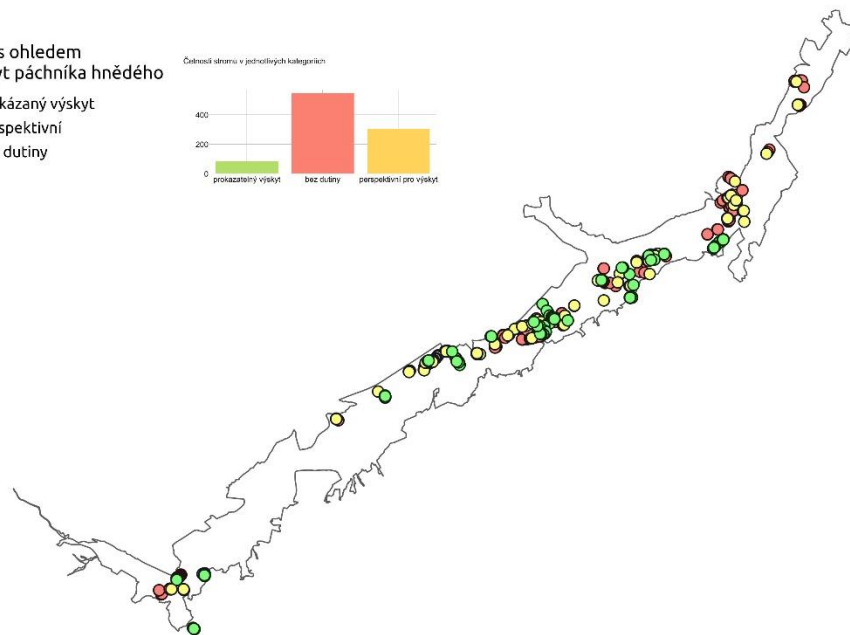
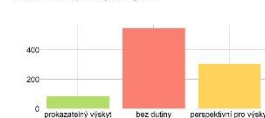
- předzásahová revize 1009 stromů
- pozásahová revize 455 stromů
- pravděpodobný vývoj páchníka v 219 stromech
- prokázaný vývoj ve 108 stromech



Stromy s ohledem
na výskyt páchníka hnědého

- prokázaný výskyt
- perspektivní
- bez dutiny

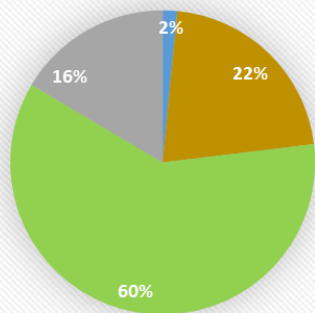
Číslo stromů v jednotlivých kategoriích



Dopady managementových zásahů

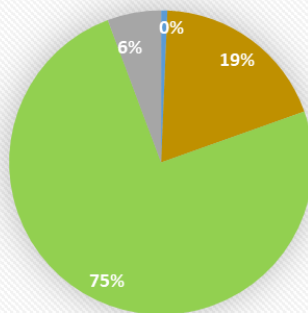
provedené managementové zásahy měly ve všech sledovaných parametrech převažující pozitivní nebo neutrální vliv (94-99 %) na biotop páchníka hnědého

Vliv zásahu na dutiny

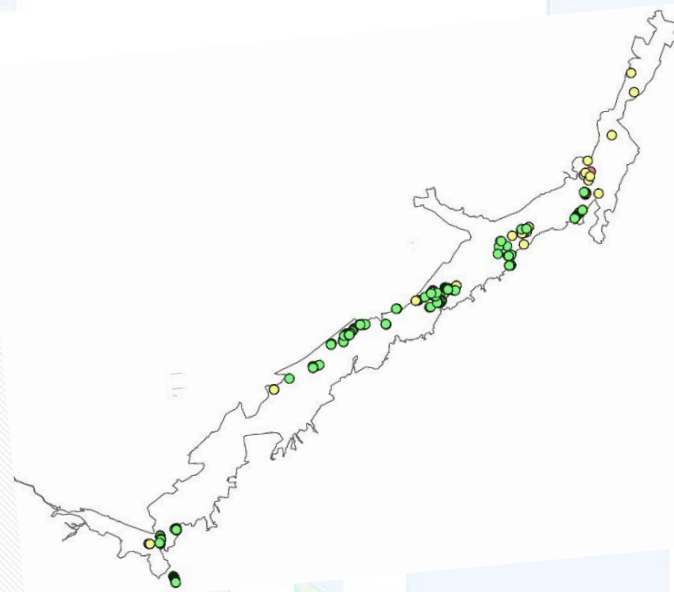


■ negativní ■ neutrální ■ pozitivní ■ nelze posoudit

Vliv zásahu na životnost stromu



■ negativní ■ neutrální ■ pozitivní ■ nelze posoudit



Chráníme naše životní prostředí.

Děkuji za pozornost!



*...a páchníkovi
v Poodří přeji
světlé zítřky*